دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال سیزدهم، شماره‌ی ۴۴
زمستان ۱۳۹۲، صفحات ۱۸-۱

کرامت اله زیاری[۱]
روح اله اسدی[۲]
مجتبی صادقی[۳]

تحلیل، مدلسازی و پیش بینی نقش اشتغال در مهاجرت های منطقه‌ای نمونه: استان سیستان و بلوچستان

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۰۳/۲۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۱۰/۱۵

چکیده

رابطه اشتغال و مهاجرت در سطوح فضایی استان سیستان و بلوچستان اعم از مناطق شهری و روستایی مساله‌ای است که این پژوهش با هدف تحلیل، مدلسازی و پیش‌بینی نقش اشتغال در مهاجرت، آن را دنبال می کند. روش تحقیق، روشی توصیفی– تحلیلی، با رویکرد کمی است که در آن از مدل های بازار کار، همبستگی و رگرسیون استفاده شده است. دو متغیر (کمبود شغل و مهاجرت به بیرون) به دست آمده از مدل بازار کار، به ترتیب به عنوان متغیر مستقل و وابسته در فرایند مدلسازی وارد شدند و سپس رابطه‌ی آن ها پیش‌بینی شد. این پژوهش، مهاجرت را پیامد تفاوت های جغرافیایی در عرضه و تقاضای نیروی کار دانسته و نشان می‌دهد که طی پنج دهه (۱۳۳۵–۱۳۸۵) وضعیت بازار کار در مناطق روستایی نسبت به مناطق شهری وخیم تر بوده است. در مناطق شهری و روستایی رابطه‌ی قوی و مستقیمی بین کمبود شغل و مهاجرفرستی این مناطق وجود دارد (ضریب همبستگی برابر ۰/۹). ۹۰ درصد از مهاجرت هایی که طی پنج دهه در مناطق شهری و روستایی رخ داده است، با عامل کمبود شغل، تبیین می‌شود. پیش‌بینی می‌شود هر زمانی که

[۱]- استاد گروه جغرافیای دانشگاه تهران. E-mail: zayyari@ut.ac.ir
۲- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد. E-mail: ro.asadi@gmail.com
۳- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد. E-mail: m.sadeghi64@gmail.com

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]

کمبود شغل در مناطق شهری به طور کامل از بین برود و مازاد شغلی هم وجود نداشته باشد، این مناطق مهاجرپذیر خواهند شد (حدود ۲۳۰۰۰ نفر)، و اگر این پدیده در مناطق روستایی رخ دهد، مهاجرفرستی مناطق روستایی، با کاهش بسیار زیادی به حدود ۵۰۰ نفر تقلیل خواهد یافت. یافته‌ها نشانگر آن است که "مازاد اشتغال برابر است با کشش جمعیت به منطقه و کمبود اشتغال برابر است با رانش جمعیت از منطقه"، بنابراین ایجاد اشتغال در منطقه از طریق اولویت دادن به سرمایه گذاری در ایجاد فرصت های شغلی جدید، می‌تواند به عنوان موثرترین راه حل برای جلوگیری از تخلیه جمعیت مناطق شهری و روستایی استان شناخته شود.

کلید واژه ها: مدلسازی، اشتغال، مهاجرت، مدل بازار کار، استان سیستان وبلوچستان.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]